

Vidia: A nagy privatizációs boksizolás (1.)

Vezérek háborúja, kétszáz gyalogáldozattal

(Folytatás az 1. oldalról.)
– Egy másik akkori igazgatóval, Géro Imrével, napokig azt tárgyaltuk, nem vesszük át az autót – emlékezik vissza a cég mai vezérigazgató-nője, Ivanicsné dr. Rigler Anikó. – Egy jó hét múlva mégis beadtuk a derekunkat, féltünk, hogy a vezér kirúg bennünket, ha ellenszégülünk az akaratának.

Aligha fordult elő Magyarországon, hogy valakit azért rúgjanak ki az állásából, mert nem fogad el egy Mercedest. A Vidinál azonban még ilyen csuda dolgok is megestek. Az igazi bomba végül december 17-én robbant, amikor a két legnagyobb részvényes javaslatára, az igazgatóság felfüggesztette az elnök-vezérigazgatót. A dolgok ezután elindultak a maguk természetesen módján és elkezdődhetett a nagy privatizációs boksizolás a romok felett.

– Nem voltak angyalok se a régi vezetők, se a mostaniak. Ez a cég volt éveken át a legnagyobb állami fejestehén. Mindenki így kezdett kisdzni magának amennyit csak lehetett. A vége persze az lett, hogy kétszáz dolgozó az utcára került, de a maradéknak sem sokkal biztosabb az egzisztenciája. A belső háborúk feldőltek az egész vállalatot, s végül majd teljesen a padlóra küldik! – dohog az egyik kereskedő.

Az elmúlt félévben igencsak záporoztak a pofonok. A régi és a

Ivanicsné dr. Rigler Anikó: „...sem gazdasági igazgatóként, sem vezérigazgatóként törvénybe ütközött soha nem követtem el.”

új vezetők valóságos háborút vívnak egymással. Csölle doktor eltávolítása után ismét darázsfszerek lett a cég. A régi főnök ugyanis a háromszázmillió veszteség mellett, közel egymilliárdos tartozást, igazgatók és szaktanácsadók tömegegét hagyta utódjára. A nagy-takarítás is megkezdődött hamarosan. Az új vezérigazgató-nő az év elején nekilátott, hogy racionalizálja a társaságot. Az már cseppet sem meglepő, hogy a régi vezérkar gyorsan az utcán találta magát.

– Most pedig valóságos rágalmahadjáratot indítottak. Hütlén kezelés és vesztegetés miatt nyomozást folytat ellenem a rendőrség. Egyszerűen nevetséges, már az összeg is: kétszázezer forint hütlén kezelésével gyanúsítanak, néhány elbocsátott vezető tanúvallomása alapján. Más bizonyítékuk

nincs, és nem is lehet, hiszen sem gazdasági igazgatóként, sem vezérigazgatóként törvénybe ütközött soha nem követtem el – állítja Ivanicsné Rigler Anikó, s tiltakozik a nyilvánosság ellen.

Őt erősíti a Szegedi Városi Ügyészség határozata is: „Az a körülmény, hogy Ivanicsné Rigler Anikó ellen vizsgálat folyik, nem jelenti azt, hogy ő gyanúsított, erre csak akkor kerülhet sor, ha bizonyítékok alátámasztják azt, hogy az alapos gyanút irányába megegyék.”

A jog ösvényein azonban könnyen eltévednek a járatlan polgárok. Az azonban tény, a rendőrség egyelőre nyomoz. A vizsgálati anyagokban található tanúvallomások szerint többek között öt darab Kludi csaptelepet értékeltetett le egy jó nevű budapesti bank osztályvezetőjének, reménykedve, hogy így újabb hitelekhez jut a csőd szélén álló cég. Az is igaz viszont, hogy ettől a banktól azóta sem vett fel kölcsönt a Vidia. Az azonban már elgondolkodtató, hogy napjaink gazdasági életében felmerülhet egyáltalán a gondolat: öt csaptelep elég ahhoz, hogy egy magas rangú banktisztviselőt megvesztegessenek. Ennyire taksálnánk csak a tisztességet?

(Folytatjuk.)

RAFAI GÁBOR

Határjárás Darmstadtban

Günther Metzger, Darmstadt város főpolgármesterének meghívására tegnap testvér-városunkba utazott dr. Lippai Pál polgármester és dr. Ványai Éva alpolgármesternő. A néhány napos látogatás során részt vesznek a német városban évente megrendezett Európa-hétvége programjain (ez az ünnep teremt alkalmat Darmstadt és Saanen (Svájc) testvérvárosi szerződésének megkötésére), egy gálakoncerten és a hagyományos darmstadti „határjáráson” is.

Ugyancsak Darmstadtba utazott lapunk főszerkesztője, a Délmagyarország Kft. ügyvezető igazgatója, Dlusztus Imre és az információs rovat vezetője, Kisimre Ferenc. A programokon való részvétel mellett találkoznak a darmstadti sajtó képviselőivel is.

Módosult devizagazdálkodás

Az Országgyűlés szerdai ülésnapján 198 igen, 1 tartózkodás és 1 ellenszavazat mellett elfogadta a devizagazdálkodásról szóló 1974. évi 1. számú törvényerejű rendelet módosítását.

A jogszabálmódosítás, amely 1992. július 1-jén lép hatályba, feloldja az olyan szerződéskötések tilalmát, amelyek devizaérték forintra, illetve forint devizaértékre váltásáról szólnak a hivatalostól eltérő árfolyamon. Ugyanakkor meghagyja a lehetőséget, hogy devizajogszabály, illetve jegybanksi rendelkezés a devizaérték forintra, illetve a forint devizaértékre történő átszámításánál az alkalmazandó árfolyam tekintetében kötelező előírást adhasson. A jogszabály-módosítás lehetővé teszi a bankközi belföldi devizapiac létrehozását, hogy az árfolyamok a kereslet

és kínálat törvényeinek megfelelően alakuljanak. Ezzel együtt a Magyar Nemzeti Bank hivatalos napi devizapiaci árfolyamokat határozhat meg, ami garanciát jelent arra, hogy a külkereskedelmi tevékenységet folytatók, illetőleg a deviza megvásárlására jogszabályok alapján jogosultak részére az erre szerződést kötő pénzintézetek a hivatalos árfolyamon biztosítsák a valuta átválthatóságát.

Kupa Mihály pénzügyminiszter a törvénymódosítás feletti határozathozatal előtt arról tájékoztatta az Országgyűlést, hogy az új, egységes devizakódex koncepciója szeptemberre készül el. Így reményei szerint annak elfogadása már 1992 harmadik negyedévében megtörténhet.

KÖZÉLETI NAPLÓ

MA
A MUNKÁSPÁRT (MSZMP) Szeged városi koordinációs bizottsága kibővített ülést tart 16.30 órai kezdettel a Csap utca 62. szám alatti pörtyékben. Napirend: Tájékoztató az MSZP májusi kongresszusáról. Meghívott előadó: Géczy József, az MSZP országgyűlési képviselője.
AZ MDF-székházban (Római krt. 31.) 17 óratól dr. Kiss Lajos ügyvéd jogi tanácsadást tart.
TELLER GYULA szociológus Gazdasági és szociális elégedetlenség a politika előterében címmel tart előadást 18 órakor a Földvár utca 3. szám alatt (Honvéd téren). A rendezvény nyílt.
A VAJDASÁGI MAGYAROK Demokratikus Közössége szegedi tagozata összejövetelt tart este 7 órakor Újszegen, a Fő fasor 5-ben. Vendégeket várnak Vajdaságból, a VMDK legfelsőbb vezetőségéből.
HOLNAP
DR. BRATINKA JÓZSEF országgyűlési képviselő fogadóórát tart választópolgárai számára délután 4 óratól a megyei önkormányzat épületében (Rákóczi tér 1.).

Dráguló felelősségbiztosítás

Július 1. után átlagosan 17,5 százalékkal drágul a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás – jelentette be sajtótájékoztatóján a Pénzügyminisztérium új szóvivője, Szabó Zoltán.
Veszteségeikre hivatkozva a biztosítók eredetileg 40 százalékos díjemelést kértek, de ezt rajtuk kívül szinte mindenki irreálisan magasnak tartotta. Végül a hármas – a kormány, a biztosítók szövetsége, valamint az érdekképviseleti szervek közötti – egyeztetés eredményeképpen sikerült húsz százalék alá csökkenteni a díjtételek átlagos emelését. A megváltozott felelősségbiztosítási díjakat a második félre táblázatunk tartalmazza.

Felelősségbiztosítási díjak				
Érvényes 1992. július 1-jétől december 31-ig				
Személygépkocsik	Új díj (Ft)	Régi díj (Ft)	Motorkerékpárok	
850 köbc. alatt	2 790	2 658	150 köbc. alatt	810
851–1150 köbc.	3 930	3 834	151–350 köbc.	1 110
1151–1500 köbc.	4 530	4 182	350 köbc. fölött	2 130
1501–2000 köbc.	7 440	5 316	Autóbuszok	
2000 köbc. fölött	12 780	6 138	10–19 férőhelyig	6 870
			20–79 férőhelyig	10 560
			80 férőhely fölött	7 950

Egy kérdésre válaszolva a szóvivő elmondta: igaz ugyan, hogy az ilyen rendeleteket harminc nappal a hatályba lépésük előtt kell kihirdetni, ám ezúttal a kormányrendelet értelmében a Pénzügyminisztérium – az eset rendkívüliségeire való hivatkozással – felmentést kapott a harminc nap betartása alól.

A HÉT KÉRDÉSE

Július 1. után átlagosan 17,5 százalékkal drágul a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díja, köztölték a napokban a Pénzügyminisztériumban. Az utca emberét kérdeztük, hogy mit szól a díj emeléséhez?

Karácsonyi János, nyugdíjas: Egy kis Simonnal közlekedem, és nagyon érzékenyen érint az emelés. Katasztrofálisan megemelkedtek az árak, de azért az az igazság, hogy a vezetők is felelősek érte, hisz sok a karambol. Szóval, megértem a biztosítókat, én ugyan nem tudom kiszámolni számszerűen, hogy mennyi a veszteségük – nem is az én dolgom, de azt tudom, hogy a közlekedési morál borzasztóan undorító. A mi hozzáállásunkon is változtatni kellene, nem a roncsosokat kéne feltölteni. Az emelés mértéke nagyon kellemetlenül érint, de hát mit csináljak – ki kell fizetni.

Simon Kálmán, gépkocsivezető: Most mérlegelődjek, attól aztán nem lesz kevesebb. Az én gépkocsim kategóriájában nem olyan vészes az emelés, de hogy a motoroknál négyeseresére emelték a díjat, azt egy kicsit soknak tartom. Végül is számokban kifejezve az emelés mértéke átlagosan csak 17,5 százalék, de kevesebb csak jobb lett volna. S akkor nem is beszéltem még a súlyadóról. Tavaly még volt cascóm, idén már azt se fizettem be. Már 32 éve vezetek, eddig is vigyáztam ezután jobban fogok. Amíg a cascót fizettem a bonus-malus rendszer alapján visszakaptam héthavi díjat, mert balesetmentesen vezettem, hiszek abban, hogy itt is fognak visszafizetni, de attól tartok, csak annyit, amennyivel befogják a szájunkat. Egyébként megjegyzem, hogy az emelés csak december 31-ig szól, ki tudja, mi lesz még januárban. Lehet, hogy újabb áremelés, mint ahogy tapasztalhattuk már az efféle áremeléseknél.

Jónás Imre, magántaxis: Az én Ladám kategóriájában nem olyan vészes az emelés mértéke, de csodálkozom rajta, hogy eddig a benzín árából vették ki ezeket a pénzeket, most már elküldöttették, és még így sem elegendő. Nem beszélve arról, hogy most volt egy idegenhibás balesetem, s a biztosító nem tudott fizetni, azt mondták menjek vissza később – hova lett akkor a rengeteg pénz. A motorosoknál ugyan majd négyeseresére emelték a díjat, de – annak ellenére, hogy kis járművek – a március-szeptemberi időszakban nagyon komoly baleseteket okozhatnak, elég sok a felelőtlen közöttük. S ha belegondolok a többi teherbe – út- és súlyadór – akkor hadd ne minősítsem, mert csak nyomdafestéket nem tűró szavakat tudok használni. Felháborító, hogy az autóstársadalmon akarják behozni a költségvetés hiányát. Teljesen ránszálltak, elképzelhető egyébként, hogy ez a blokárd egyfajta eredménye. Bizonyíték természetesen nincs rá, de megfordul az ember fejében.

T. V.

(A hét kérdéséről a Rádió Szeged ma délutáni adásában fél hat után Molnár Ernővel, a Hungária Biztosító megyei igazgatójával és az érintettekkel Kovács András a Délmagyarország újságírója beszélget. Hívható telefonszám: 24-244.)

Sarokba szorítva Alkotmányjogi kiskaté VI.

20. A köztársasági elnök tehát az Országgyűlés ellen nem tehet semmit, de azok ellen a személyek ellen sem léphet fel, akik újságokban, nagy nyilvánosság előtt kiáltják ki alkotmány sértőnek az államfőt?

Ez igen bonyolult probléma. Bár a politikai életben nem ritka, hogy a résztvevők kigyót-békát kiabálnak egymásra, itt olyan állítás hangzott el, amely után – ha az igaz – az államfő nem maradhatna tisztességében. Az alkotmány szerint „a köztársasági elnök személye sérthetetlen, büntetőjogi védelmének külön törvény biztosítja”. Ilyen törvényünk nincsen – az elnököt sértegetők igen nagy szerencséjére! (Elkészült ugyan egy tervezet, amely nemcsak az államfő, hanem a kormányfő, az Alkotmánybíróság elnöke és az Országgyűlés elnöke büntetőjogi védelmére is kiterjedt volna, másrészt ennek alapján az említettek „jámbor bírálata” is büntethető lett volna, ezért a szakmai kifo-

gások miatt ez a tervezet megrekedt.) Hatályos Büntető törvénykönyvünk azonban büntetni rendeli a „hivatalos személy megsértését”. Eszerint „aki más előtt olyan tényt állít, hírszerlet vagy olyan tényre közvetlenül utaló kifejezést használ, amely a hatóság vagy a hivatalos személy működése iránti bizalom megingatására vagy a hivatalos személy becsületének csorbítására alkalmas, egy évig terjedő szabadságvesztéssel... büntetendő. Két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az, aki a bűncselekményt nagy nyilvánosság előtt követi el”. A Btk. előírja, hogy hatóság vagy hivatalos személy megsértése miatt büntető eljárásnak csak jogszabályban meghatározott szerv feljelentése alapján van helye. E szervek a következők: Ha a sértett a) az Országgyűlés, ennek bizottsága vagy tagja – akkor az Országgyűlés, b) a köztársasági elnök – a köztársasági elnök, c) a Minisztertanács vagy valamelyik miniszter – a

Minisztertanács, d) a Legfelsőbb Bíróság elnöke vagy a legfőbb ügyész – a köztársasági elnök, e) a fegyveres erők, fegyveres testület vagy ezek tagja – a miniszter, akinek alárendeltségébe a sértett tartozik, vagy az általa megbízott vezető, f) a bíróság, az ügyészség vagy e hatóságok hivatalos személynek minősülő tagja – az igazságügyminiszter, illetve a legfőbb ügyész, a Legfelsőbb Bíróság esetében a Legfelsőbb Bíróság elnökével egyetértésben, g) a tanács vagy ennek tagja – a tanács elnöke, h) az előző pontokban nem szereplő államigazgatási szerv vagy hivatalos személy – a felettes szerve, illetve felettese, illetve ennek hiányában a sértett.” Ebből látszik, hogy a legfelsőbb „nagy hármas” (Országgyűlés, államfő, kormány) esetén maguk a sértettek, alacsonyabb szintű sértettek esetében valamely „magasabb” szerv teheti meg a feljelentést. Eltekintve most az elnevezések változásától (Minisztertanács – kormány;

tanács – községben és városban: képviselőtestület, megyei jogú városban és megyében: közgyűlés; tanácselnök – (fő)polgármester illetve a megyei közgyűlés elnöke), egyértelmű, hogy az államfő megsértése esetén feljelentést csak az államfő tehet. A Btk. azonban azt is kimondja, hogy „nem büntethető az elkövető, ha az állított tény valóban bizonyul. A valóság bizonyításának akkor van helye, ha a tény állítását vagy hírszerletét illetve a tényre közvetlenül utaló kifejezés használatát közérdek vagy bárki jogos magánérdeke indokolja”. – Tegyük föl, hogy az államfő megteszi a feljelentést. Mi a megoldás? Az eddigiekből kikövetkeztethető. (Tippeljen az olvasó: 1 = az elnök lesz a győztes, s a sértegetőt elítéli; 2 = az őt sértegető lesz győztes, azaz felmentik; X = egyik sem. A megoldást nem kell beküldeni!)

Dr. Tóth Károly alkotmányjogász